

Sivistysvaliokunta
SiV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö 31.3.2025 / kuuleminen 3.4.2025

Uutta rahapelijärjestelmää koskeva lainsäädäntö (HE 16/2025 vp.)

Medialiitto kiittää valiokuntaa kutsusta asiantuntijakuulemiseen ja esittää kirjallisena lausuntonaan asiassa seuraavaa:

Medialiiton lausunnon pääviestit

- Ehdotettu sääntelykokonaisuus on tasapainoinen ja se edistää tavoitteita korkeasta kanavointiasteesta ja rahapelihaittojen vähentämisestä sekä pääosin myös reilun kilpailun tavoitetta mediakentällä ja digitaalisessa mainosmarkkinassa, ottaen huomioon kansainvälisten alustajättien aseman.
- Markkinointia koskevien säännösten perusteluja on vielä muutaman kohdan osalta tarpeen täydentää. Toimiluvanhaltijoiden oikeusvarmuus edellyttää, ettei valvovalle viranomaiselle jää kohtuuttoman laajaa harkintavaltaa säännösten soveltamisessa.
- Lain ehdotetaan tulemaan pääsääntöisesti voimaan vuoden hallitusohjelmassa sovitusta aikataulusta myöhässä. Voimaantuloa tulisi pyrkiä aikaistamaan tai vähintäänkin mahdollistamaan peliyhtiöille markkinoinnin aloittaminen heti toimilupapäätöksistä alkaen.

Yleistä uudesta rahapelijärjestelmästä

- Medialiitto kannattaa hallituksen esitystä ja pitää sääntelykokonaisuutta tasapainoisena. Siinä tavoitellaan johdonmukaisella tavalla yhtäaikaista sekä verkkorahapeliin tehokasta kanavointia että pelihaittojen vähentämistä. Nykyjärjestelmässä keskeinen ongelma on järjestelmän ulkopuoliset verkkorahapelit ja niiden kasvava markkinaosuus. Suomen sääntely ei ulotu järjestelmän ulkopuoliseen rahapelaamiseen, eikä valtio saa siitä verotuloja. Lainsäädäntöuudistuksen tavoitteena oleva korkea kanavointiaste on mahdollista saavuttaa, jos lisenssijärjestelmän ehdot ovat kohtuulliset ja mahdollistavat laillisen tarjonnan markkinoinnin. Rahapeliyhtiöiden saaminen laajalti laillisen lisenssijärjestelmän piiriin tukee parhaiten myös lainsäädännön toista tavoitetta, rahapelihaittojen vähentämistä.
- Markkinoinnin sääntelyyn on hallituksen esityksessä valittu realistinen näkökulma. Nykylain kaltaiset mainonnan sisällölliset rajoitukset yhdistettynä vaatimukseen toimiluvanhaltijan itsensä toteuttamasta markkinoinnista ehkäisevät haitallisimpia markkinoinnin muotoja, mutta jättävät samalla kohtuullisesti tilaa korkean kanavointiasteen saavuttamisen edellyttämälle mainonnan vapaudelle. Säännökset eivät myöskään kohtuuttomasti vaikeuta uusien rahapeliyhtiöiden pääsyä markkinoille. Sen lisäksi ne edistävät hallitusohjelman tavoitetta edistää reilua kilpailua mediakentällä ja digitaalisessa mainosmarkkinassa huomioiden kansainvälisten alustajajättien aseman, sillä markkinoinnin rajoitusten painopiste on muualla kuin kotimaisessa toimituksellisessa mediassa. Reilun kilpailun edistäminen on välttämätöntä aikana, jossa kotimainen media toimii alustatalouden ja kansainvälisten mainontapalveluita tuottavien alustajajättien puristuksessa.
- Kotimaisen median lähtökohtana on vastuu julkaisemastaan sisällöstä, myös mainonnasta. Ala näkee uuden rahapelilain edellyttämän maltillisuuden mainonnan määrän ja laadun suhteen tärkeänä.
- Oikeusvarmuuden turvaaminen on toimiluvanhaltijoiden näkökulmasta hyvin tärkeää. Säännösten perusteluiden tulee olla mahdollisimman selkeitä, jotta valvovalle viranomaiselle ei jää kohtuuttoman laajaa harkintavaltaa lainsäädännön tulkinnassa.

51 § Markkinoinnin sääntely

- Esitetyt 4 luvun säännökset markkinoinnista ovat pääsääntöisesti kannatettavia. Ne mahdollistavat lisenssitoimijoille mediamainonnan muotoja, jotka osaltaan tukevat kotimaisten journalististen ja kulttuuristen sisältöjen tuotantoa.

mainoksia, joiden kohderyhmä koostuu pääasiassa lapsista ja nuorista tai niiden ensisijainen kohderyhmä on lapset ja nuoret.

- Määritelmä on lähtökohtaisesti oikea. Perusteluja on kuitenkin täydennettävä siten, ettei tulkinta jätä kohtuuttoman paljon harkintavaraa valvovalle viranomaiselle. Arvio kohderyhmästä tulee voida jatkossakin perustaa median riippumattoman yleisömittauksen tuloksiin eikä viranomaisen tapauskohtaiseen harkintaan.

5 luku. Valvonta

- Sääntelyn ulkopuolelle jäävän rahapelimainonnan valvontaan tulee kohdentaa riittävästi resursseja. Tämä koskee sekä lisenssijärjestelmän ulkopuolisten rahapeliyhtiöiden mainontaa että muuten laittomasti toteutettua rahapelimainontaa.
- Vaikutusarvioinnissa todetaan perustellusti, että valvontaviranomaisilla tulisi olla riittävät resurssit [...] toimilupajärjestelmän ulkopuolisten toimijoiden valvontaan. Tehokkaalla valvonnalla toteutetaan myös hallitusohjelmaan kirjattuja paremman sääntelyn periaatteita.

13 luku. Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

- Medialiitto katsoo, että uuden rahapelijärjestelmän voimaantuloa tulisi pyrkiä aikaistamaan esitetystä, hallitusohjelmaan nähden kokonaisella vuodella lykkääntyneestä aikataulusta. Aikaisemmalla voimaantulolla olisi reilua kilpailua tukeva vaikutus nykyisen monopolitoimija Veikkauksen ja uusien toimiluvan haltijoiden välillä sekä mainonnassa erityisesti kotimaisen median ja kansainvälisten alustojen välillä. Se aikaistaisi myös kampanjoita rahapelihaittojen torjumiseksi ja lisäisi valtion verotuloja.
- Mikäli voimaantuloa ei pystytä aikaistamaan, siirtymäsäännöksenä tulisi antaa toimiluvan haltijoille mahdollisuus aloittaa toimiluvan saaneiden rahapelien markkinointi sekä yrityksensä brändimarkkinointi heti myönteisen toimilupapäätöksen saatuaan eli jo ennen varsinaisen rahapelitoiminnan aloittamista. Ennakkomarkkinointimahdollisuus tasaisi kilpailuasetelmaa jo nyt brändiään markkinoivan Veikkauksen ja uusien toimiluvan haltijoiden välillä. Tämä aikaistaisi myös rahapelien markkinoinnin siirtämistä lain sääntelyn piiriin ja toisi sitä asteittain eli maltillisesti sallittujen markkinointikanavien kautta kotimaisten yleisöjen saataville.

Medialiitto ry

Jukka Holmberg
toimitusjohtaja

Riikka Tähtivuori
johtaja, elinkeinopolitiikka

Medialiitto on media-alan ja graafisen teollisuuden yritysten edunvalvontajärjestö. Jäsenjärjestömmme ovat Aikakausmedia, Graafinen Teollisuus, RadioMedia, Suomen Kustannusyhdistys ja Uutismedian liitto. Yhdessä edustamme noin 600:aa yritystä uutismedian, aikakausmedian, kirjojen ja oppimateriaalin kustantamisen sekä painamisen, radio- ja tv-toiminnan ja jakelun alueilla. Jäsenyritykset työllistävät Suomessa suoraan noin 20 000 henkilöä, ja liiton edustamien toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto on noin 3,1 miljardia euroa.